

ÎNCHEIERE

20 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Svetlana Filincova

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova,

în cauza civilă la cererea înaintată de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova către Stepan Țolov privind repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune,

împotriva deciziei din 19 iunie 2019 a Curții de Apel Cahul, prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, fiind menținută hotărârea din 16 octombrie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Central,

c o n s t a t ă:

La 04 ianuarie 2018, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva lui Stepan Țolov privind repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune.

În motivarea cererii Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a invocat că, prin sentința din 30 aprilie 2015 a Judecătoriei Taraclia, Stepan Țolov a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. XXX alin. (3) lit. d) din Codul penal, cu aplicarea art. XXX din Codul penal, la închisoare pe un termen de 5 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții cu caracter administrative de dispoziție și organizatorico-economic pe un termen de 5 ani. Conform art. 90 din Codul penal, a fost suspendată condiționat executarea pedepsei în privința lui Stepan Țolov, cu stabilirea termenului de probă de 4 ani. Acțiunea civilă înaintată de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului să se expună instanța în ordine civilă.

Prin decizia din 19 aprilie 2016 a Curții de Apel Cahul, a fost respins ca nefondat apelul declarat de inculpatul Stepan Țolov. Apelul declarat de procuror a fost admis, a fost casată parțial sentința în partea stabilirii pedepsei, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează: Stepan Țolov a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. XXX alin. (3) lit. d) din Codul penal și i s-a stabilit pedeapsa de 6 ani de

închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de 2 ani, în rest sentința a fost menținută.

Prin decizia din 09 august 2016 a Curții Supreme de Justiție, a fost respins ca inadmisibil recursul ordinar declarat de Stepan Țolov împotriva deciziei din 19 aprilie 2016 a Curții de Apel Cahul în cauza penală în privința lui Stepan Țolov, cu menținerea hotărârii atacate, decizia fiind irevocabilă. Ulterior, prin decizia din 17 noiembrie 2016, Curtea Supremă de Justiție a decis inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de Stepan Țolov.

Potrivit reclamantului, fiind numit în funcția de XXXX prin ordinul Miniisterului Finațelor nr. XXX din 28.02.2008, Stepan Țolov avea competențe și atribuții de serviciu privind perceperea integrală și la timp a impozitelor și taxelor către Bugetul de Stat. Cunoscând că contribuabilul CAP „Valea Perjei Veche” nu și-a onorat obligațiile asumate în urma încheierii a două contracte de modificare a termenului de stingere a obligațiilor fiscale și că datoriile acestuia sunt în continuă majorare, contrar prevederilor art.229 alin. (8) din Codul fiscal, a ordinului IFPS privind executarea art. 229 din titlul V al Codului fiscal și a intereselor Statului, prin decizia nr. 9100000962 din 24.12.2008 a anulat decizia nr. 9100000962 din 31.10.2008 de suspendare a operațiunilor la conturile bancare a contribuabilului CAP „Valea Perjei Veche”, interdicție aplicată în sensul încasării silită a obligațiilor fiscale. Prin aceste acțiuni, a fost imposibilă perceperea integrală și la timp a obligațiilor fiscale de la contribuabilul CAP „Valea Perjei Veche”, fapt prin care bugetul de stat consolidat a fost prejudiciat cu suma de 5740300 lei.

Astfel, în rezultatul acțiunilor sale intenționate, Stepan Țolov a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice, în proporții deosebit de mari, în mărime de 4527200 lei, ca rezultat al nerambursării la timp a obligațiilor fiscale ale întreprinderii CAP „Valea Perjei Veche”, pentru asigurarea achitării căroră, la 31.10.2008, a fost aplicat sechestrul asupra conturilor bancare, precum și prejudiciu în proporții considerabile intereselor publice ca urmare a încălcării grosolane a cerințelor imperative ale legii, actelor normative, obligațiilor sale de serviciu și discreditării activității instituțiilor de stat. Acțiunile inculpatului Stepan Țolov au fost încadrate în prevederile art. XXX alin. (3) lit. d) din Codul penal, conform indicilor, XXXXXXXX.

Prin acțiunea infracțională a inculpatului Stepan Țolov a fost cauzat intereselor publice nu doar prejudiciul în mărimea obligațiilor fiscale neachitate de CAP „Valea Perjei Veche” la 24.12.2008, ci și prin întârzierea vărsării la Bugetul Public Național a acestor obligațiuni fiscale, care, în cazul acționării inculpatului în limitele legii, aveau să fie stinse integral încă la 24.12.2008, de aceea concluzia instanțelor penale de admitere în principiu a acțiunii civile în partea reparării prejudiciul material, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile, reclamantul o consideră corectă. Pe cale de consecință, instanțele de judecată la examinarea cauzei penale au stabilit că în urma acțiunilor infracționale a fost prejudiciat bugetul de stat.

Mai mult, conform informațiilor parvenite de la Inspectoratul Fiscal Principal de Stat prin scrisoarea nr. 26-06-08-867/636 din 30.01.2015, la data de 24.12.2008 suma restanțelor totale ale contribuabilului CAP „Valea Perjei Veche”, constituia

5740,3 mii lei. Astfel, bugetul de stat consolidat a fost prejudiciat cu suma de 5740300 lei.

Totodată, potrivit calculelor anexate, fiind calculată suma începând cu data în care urmau a fi încasate la bugetul de stat obligațiile fiscale, data de 24.12.2008, și până la data de 30.11.2017, suma dobânzii constituie 8807271,52 lei.

Reieșind din cele expuse, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a solicitat încasarea din contul lui Stepan Țolov în beneficiul statului a sumei de 5740300 lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 8807271,52 lei.

Prin hotărârea din 16 octombrie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 19 iunie 2019 a Curții de Apel Cahul, a fost respinsă cererea de apel depusă de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, fiind menținută hotărârea din 16 octombrie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, căruia îi revine sarcina probațiunii exclusive în cadrul procesului civil a vinovăției intimatului Stepan Țolov de cauzarea pretinsului prejudiciu bugetului de stat, nu a realizat această sarcină, or, nu a demonstrat existența prejudiciului pretins, elemente necesare pentru angajarea răspunderii delictuale, lipsa unuia din aceste elemente ducând automat la excluderea răspunderii delictuale.

Astfel, în conținutul acțiunii înaintate de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, lipsesc cu desăvârșire dovezi că suma restanței, formată până la 24.12.2008, nu a fost vărsată în Bugetul Public Național. Or, din înscrisurile prezentate rezultă că restanța a fost stinsă prin achitare, circumstanțe ce se contrazic în acest sens cu cele constatate în cadrul judecării cauzei penale privind învinuirea lui Stepan Țolov în baza art. XXX alin. (3) lit. d) din Codul penal. Mai mult, din informația oferită de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat din 30 ianuarie 2015 cu privire la dinamica achitărilor la Bugetul Public Național a contribuabilului CAP „Valea Perjei Veche” în perioada 2008-2014, se atestă cert că până la pornirea urmăririi penale din 01.10.2011, de către CAP „Valea Perjei Veche” au fost stinse obligațiuni fiscale prin achitare la bugetul public, fiind efectuate vărsări în Bugetul Public Național în sumă totală de 9778541,48 lei, sumă ce depășește cu mult suma indicată în rechizitoriu și în prezenta acțiune.

La 02 septembrie 2019, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a contestat cu recurs decizia din 19 iunie 2019 a Curții de Apel Cahul.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii. Suplimentar, s-au indicat argumente similare celor din cererea de chemare în judecată și cererea de apel.

Astfel, recurentul a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea deciziei din 19 iunie 2019 a Curții de Apel Cahul și a hotărârii din 16 octombrie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, cu pronunțarea unei noi decizii prin care să fie admisă integral cererea de chemare în judecată.

La 04 noiembrie 2019, Stepan Țolov, prin intermediul avocatului Larisa David, a depus referință la cererea de recurs, solicitând respingerea acesteia.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova este neîntemeiat și urmează a fi declarat inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului este de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Cahul a fost pronunțată la 19 iunie 2019 și expediată participanților la proces la 03 iulie 2019 (f.d. 64, vol. II), fiind recepționată de către recurent la 10 iulie 2019 (f.d. 67, vol. II). Astfel, având în vedere faptul că recursul declarat împotriva deciziei din 19 iunie 2019 a Curții de Apel Cahul a fost înregistrat la 02 septembrie 2019, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, acesta se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurent nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel. În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de

apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurentului, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestuia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Judecătorii

Ala Cobăneanu,

Galina Stratulat,

Svetlana Filincova